

Nederlanden.

De Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, brengt bij deze ter Koningin van de daarbij belanghabende plaatselijke besturen en instellingen, dat aan de brug over de *Zuid-Willersvaart*, onder de gemeente Boeswijk, gesignaleerd No. 5 A. belangrijke herstellingen moeten geschieden; en dat gevolgelijk de passage over die brug, van en met maandag den 9 Mei aanstaande tot en met dingsdag den 21 van die maand, zal gestremd zijn.

te Hertogenbosch, den 2 Mei 1836.

De Gouverneur voornoemd,
Bij deszels afwezendheid,
het lid der gedeputeerde
staten gedelegeerd;

DE VOOCHT.

's HERTOGENBOSCH, den 9 Mei.

Heden is alhier den 26 verjaardag van H. K. H. prinses *Albertine* van pruisen met de gewone plechtigheden gevierd geworden.

Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins Veld-Maarschalk en Hoogst-Adelheids heer *Wilhelm* zonen, die zich op woensdag den 4 dier maand, te Hertogenbosch aan boord van de stoomboot *de Batavier* hadden ingescheept, zijn in den loop van den volgenden dag bevestigd te lande aangekomen. Juist was er dien dag groote receptie (*Drawing Room*) bij Hare Majesteit de Koningin van Engeland, op het paleis van St. James. Het gewone hofbericht daaromtrent luidt aldus:

« De Prins van Oranje en zijne twee zonen, door den heer *Dezel*, den nederlandschen minister vergezeld, kwamen tegen het einde der receptie, aan het paleis aan. Hunne Koninklijke Hoogheden werden aan de deur der entree-kamer door lord *Charles Fitzroy*, den onderkamerheer, en sir *Robert Chester*, den ceremonie-meester, ontvangen. Daarna werden de prinsen naar de troon-kamer en in tegenwoordigheid van H. H. M. de Koning en Koningin geleidden. Hunne Koninklijke Hoogheden hebben daarna het middagmaal bij Hare Majesteit gebruikt.

— Bij Z. M. besluit van den 22 II is tot plaatsvervanger in het vroedgerigt van het kanton Bostel benoemd, Jhr. G. van *Berenstein*.

— Men verneemt dat het Z. M. behaagt heeft, bij besluit van 29 April II, bepalingen vast te stellen nopens het nederlandsch israelitisch Seminarium te Amsterdam, waarbij hetzelfde als een rijks-Seminarium wordt bevestigd. Terzegg zou Z. M. aan het departement van den hervormde eredienst zens, hebben opgedragen, om eene generale inspectie van de israelitische armenescholen binnens het rijk in den loop van dit jaar te doen plaats hebben.

Duitschland.

FRANKFORT, den 4 Mei.

Berigten uit Berlijn behelzen het volgende: Reeds binnen kort, tusschen den 8 en 10 Mei namelijk, zal, naar men verneemt, ingevolge uitnodiging van Zijne Majesteit den Koning, de Hertog van *Orleans*, benevens den Hertog van *Nemours* alhier aankomen, om, na eenig vertoeven, naar Weenen te vertrekken. Er is, zegt men, een bichtverblintnis tusschen een groot vorstelijk huis en den jongeren tak der bourbons op til. Men heeft tot ontvangst der hooge gasten reeds de noodige vertrekken in het koninklijk paleis in gereedheid gebracht. Daar de beide prinsen, die met militaire gestrengheid werden opgevoed, in krijgskundige oefeningen behaged schijnen te scheppen, zullen, naar men verneemt, ter hunner eer onderscheidene militaire festiviteiten, parades, kleine manoeuvres enz. plaats hebben. Men beweert, dat de toenadering van het fransche koninklijke huis ook in naauw verband staat met eene eindelijke minnelijke schikking tusschen Holland en België, welke, denkt men, in den herfst van dit jaar wel tot stand zal komen. te meer, verm is zoo als men met tamelyke zekerheid verneemt, de Koning aldaar in de Ryulanden zal komen, en behalve andere hooge vorstelyke personen, ook weder de vermoedelyke erfgenaam van den franschen

troon aldaar verschijnen zal, om den Koning te begroeten. De familie-samenkomst, welke, zoo als men nader verneemt, na de kruis-oefeningen in de Ryulanden te Berlijn zal plaats hebben, zal waarschijnlijk luisterrijker en talryker worden, dan men aanvankelyk dacht. H. M. de Koningin der Nederlanden, welke paleis reeds sedert eenigen tijd in orde gebracht is, zal binnen kort komen en verscheidene maanden te Berlijn verblijven. De Keizerin van Rusland zal op hare reis naar Ems door de beide oudste grotervorstinnen vergezeld worden, vervolgens later verscheidene weken te Postdam doorbrengen, en door Z. M. den Keizer naar Rusland teruggeleid worden.

— De krooning van den Keizer, als Koning van Bohème, zal in de eerste helft van September plaats vinden.

— Uit Weenen wordt den 25 April het volgende geschreven:

Nadat voor meer dan een jaar de grens-regimenten onzer armee Italië verlaten hebben, en naar hunne standplaatsen op de turkische grenzen teruggeskeerd zijn; nadat ook sedert dien tijd aanmerkelijke verminderingen bij het voetwezen, de reserve artillerie, de landweër en de afzonderlijke compagnieën der linie-regimenten plaats hadden, schijnt thans onze regering tot eene volledige ontwapening te zullen overgaan. Men verzekert, dat, door de aanstaande verminderingen, de armee tot op 100,000 man disponible troepen terugggebracht zal worden. De tijding hiervan is door het publiek met levendige blijdschap vernomen. Men ziet daarin een duidelyk bewijs van de goede verstandhouding tusschen de groote mogendheden van het vaste land en een zeker onderpand voor de bevestiging en duurzaamheid van den algemeenen vrede, daar men niet twijfelt of het voorbeeld, door Oostenryk gegeven, zal door de meeste regeringen gevolgd, en zoo een einde gemaakt worden aan de kostbare oorlogsmatige houding, die sedert zes jaren aan alle staten eenen verderfelijken last veroorzaakt.

— Van den Noezel wordt dd. 1 Mei het volgende gemeld:

In den nacht van 29 op 30 April II, is een groot gewas van den wijnstok bij ons bevroren; of het de helft of wat slechts een derde gedeelte is, kan voor alrege niet worden bepaald, doordien het hout nog niet groen is en slechts eenigzins is uitgelopen. Hoe hevig de vorst is geweest, kan men intusschen ten duidelyksten aan de nootenboomen, die alle zwart geworden zijn. Wanneer zich nog een paar zulke koude nachten mogten doen gevoelen, alsdan zullen wij niet alleenlyk een misgewas, maar wellicht twee of drie te betreuren hebben, want de sieke wijnstok heeft nog nimmer deken goeden wijn geleverd. Naar de beste soorten van 1834 vertoont zich tot verhoogde prijzen levendige vraag en op verschillende plaatsen zijn dezer dagen in middelsoorten goede onbeduidende verkoopen gesloten. De beste wijnsorten van 1834 zijn echter reeds weggekocht en het weinige, wat daarvan nog aanwezig is, bevindt zich in vaste handen. Goede drinkbare en geringe gewassen zijn daarentegen nog in zulke massa voorhanden, dat daarvan vooreerst geene hooge prijzen zijn te verwachten.

Engeland

LONDEN, den 6 Mei.

Onder de loopende geruchten wegens het doel van de erenkomst der jonge nederlandsche prinsen behoort, dat de Aartsbisshop van Canterbury, dan wien de byzondere opvoeding van den prins van Oranje was toevertrouwd, tijdens deze zich aan de universiteit van Oxford bevond, thans belast zou zijn met de kous van eenen verdienstelijken britschen geleerde, die het toezigt over de verdere studien der jonge Vorsten hebben zou.

— Dezer dagen is hier meer dan één langdurige kabinetsraad gehouden, waaraan al de ministers hebben deel genomen.

— Dezer dagen is in het huis der gemeenten eene zaak van ongewoon belang behandeld. Door den heer kapitein *Berkley* is namelijk voorgesteld, om in het vervolg ook vrouwen op de gaanderijen van het huis toe te laten en haar gelegenheid te geven tot het aanhooren der debatten, waarin hij volstrekt geene zwarigheid kon zien, mits de dames soodanig geplaatst wierden, dat zij geen werkelijc

deed aan de beradslagingen konden nemen. Deze motie werd door den heer *Potter* ondersteund, welke het voorbeeld van de amerikaansche en ook van de fransche kamer aanhaalde en onder anderen verklaarde, dat hij op het gelaat der talrijke parijsche vrouwen, die steeds in de vergadering der gedeputeerden gevonden wordt, nooit de minste teekenen van lichtzinnigheid had bespeurd, dat hem ten bewijs strekte van hare groote belangstelling in de wijze, waarop aldaar over 'slands zaken werd gesproken. Ook de bekende dr. *Bowring* begreep, dat de tegenwoordigheid van vrouwen in het parlement eene wenschelijke zaak was als zulzende diensz om de leden meer op de beschaving hunner taal te doen letten. Hij voerde als voorbeeld aan, dat in het parlement van Ierland elk lid het regt had, twee vrouwen mede te brengen. Hoe wel bepleit, vond de zaak bij eenigen tegenspraak, en de heer *O'Connell* tponde er weinig prijs op te stellen om zijne parlementaire welsprekendheid door de dames te hooren toejuichen, daar hij zeide, dat de reden, waarom in het iersche parlement vrouwen toegelaten waren, hierin bestond, dat sommige leden aldaar de schandelijke gewoonte hadden van beschonken ter vergadering te verschijnen, en men dus gemend had dat het bijzijn van dames dit misbruik zou verbeteren, dat dan ook van een gewenscht gevolg was geweest. Indien men hier dezelfde reden voor het voorstel niet geven kon, vond hij het volstrekt onnoodig. Na eene woordenwisseling, die niet altijd even ernstig was, maar meermalen door luid gelach werd afgebroken, is het voorstel met 130 tegen 90 stemmen aangenomen.

— De tijding van het uit zijn verband brengen der wet op de iersche korporaties in het hoogerhuis, heeft te Dublin op verre na die ontevredenheid onder de massa der bevolking niet te weeg gebracht, als men hier gevreesd had.

Het lagerhuis heeft zich met de overweging in comitté der wet op den afkoop der tienden in Engeland en Wales bezig gehouden en zal maandag de beradslagingen daarover voortzetten.

— De stormen der laatste dagen hebben het water van den Theems in deze hoofdstad tot eene zoo ongemeene hoogte opgedreven, als men zich sedert het jaar 1796 niet kan herinneren. Daardoor en door den hevigen wind is veel schade aan gebouwen en schepen aangerigt, zelfs zijn er verscheiden personen in het water omgekomen.

— Men verneemt, dat twee der uitstekendste officieren bij de britsche aulptroupen in Spanje, kolonel *Kinlock* en majoor *Greville*, eerstdaags herwaarts terug zullen keeren.

Frankryk.

PARIS, den 5 Mei.

In weerwil van de pogingen en vertoogen van den maarschalk *Clausel* is de commissie van het budget van haar gevoelen betrekkelijk de reductie van het leger in Afrika niet afgegaan. Bij het rapport wordt alleen een stelsel van fortificatie en van eenvoudige bezetting der kustplaatsen aangeraden. Zoo men verzekert zouden de heer *Thiers* en de maarschalk *Maison* zich in den boezem der commissie begeven, om de argumenten van den maarschalk *Clausel* te ondersteunen, die het rustig bezit der afrikaansche bezittingen met behoudt van een affectief van 2 00 man, gewaarborgt hebben. Men hoopt nog dat de meerderheid der kamer, na de welgeslaagde jongste expeditien, hare goedkeuring aan de voorstellen van den maarschalk niet weigeren zal, schoon de volharding der commissie daarvan geen gunstig voorleeken is.

— De generaal *Allard*, die in dienst van den Koning van Lahor is heeft gisteren een gehoor gehad bij den president van den raad en den minister van koophandel. Men wil daaruit opmaken, dat men betrekkingen met dien staat zou willen aanknoopen. Verscheiden geleerden en kunstenaars hebben aanzoek gedaan, om met den genoemden generaal zich naar die landstreek te begeven.

— Uit het seminaire der St. Lazaristen vertrekken wederom twee missionnarissen naar de Levant; de een voor het eiland van Santorin alwaar de congregatie een gesticht bezit om het geloof onder de katholyken te bewaren; de ander vertrekt naar de missie van Sijrie.

— In eene bijzondere briefwisseling uit Lissabon, van den 20 April ontvangen, wordt gemeld, dat het portugeesch ministerie eindelijk weder was samengesteld en dat de prins *Ferdinand* niet vreemd aan deze samenstelling was geweest. Hetzelve bestond nu als volgt: de Hertog *Terceira*, minister van oorlog en president van den raad; de graaf *Villareal*, minister van buitenlandsche zaken; *Gonzales de Miranda*, voor marine; *da Silva Carvalho* voor financiën; *Jose Freire*, voor binnenlandsche zaken *Antonia de Aguiar* voor justitie, de Hertog van *Palmella*, ofschoon geen portefeuille hebbende, zal belast wazen met hetgeen tot de traktaten met de vreemde mogendheden in betrekking staat. Bij dit bericht

wordt gevoegd, dat het vorig ministerie aangeboden had zich met het beheer te blijven belasten, wanneer de Prins *Ferdinand* bij eene verklaring afstand deed van het opperbevelheerschap over het portugeesche leger, uit hoofde de cortes verlangd hadden, dat er geen opperbevelhebber benoemd wierd. De Koningin had daarover met haar gemaal gesproken, doch deze had verklaard, dat de genoemde waardigheid hem opgedragen zijnde, hij ook verlangde dezelve te bekleeden; ten gevolge dezer verklaring waren de onderhandelingen met den heer *Freire* en den Hertog van *Terceira* voortgezet. Het zou alsnu de vraag wazen, of het vertrouwen in het nieuwe kabinet de cortes zou bewegen, om den post van opperbevelhebber over het leger in den persoon van den echtgenoot der Koningin vervuld te zien, of dat, in het tegengestelde geval, de kamer van vertegenwoordigers zou ontbonden worden.

— Het *Journal de Paris* kondigt aan, dat overeenkomstig de wet van Junij 1835, de jonge soldaten tot de eerste helft van het contingent der klasse van 1834 behoorende, die nog in hunne haardsteden zijn, onder de wapenen zullen geroepen worden; en zich van den 20 Mei tot half Junij bij hunne korpsen moeten gevoegen.

— Volgens het dagblad *le Temps* zouden de drie noordsche mogendheden aan hunne gezanten te Parijs nieuwe instructien gezonden hebben voor het geval dat Frankrijk in Spanje zou intervensiëren; tijdingen uit Frankfort schijnen zulks te bevestigen.

— In weerwil van al hetgeen omtrent de tuschenkomst dezerzijds in de spaansche zaken gezegd is, meent men dat in de denkwijze des konings zelve geene verandering is gekomen en deze steeds blijft weigeren om onze troepen de baskische provincien en Katalonie te laten bezetten. De kwestie van de geldmiddelen maakte het eenige bezwaar niet uit, want men wilde dat het spaansch gouvernement daaromtrent waarborgen had aangeboden, die voor onze bezittingen op de afrikaansche kust van veel gewigt waren. Men wil voorts, ook dat het bestuur zeer ontevreden is, over de publiciteit die men aan de dagorde gegeven heeft waarbij de troepen uitgenoodigd werden, om bij het vreemde legioen dienst te nemen.

— Men heeft berigten uit Madrid tot den 26 ontvangen. Volgens dezelve was het berigt van de weder volkomen samenstelling van het ministerie voorbarig geweest. De heer *Gonzales* had het presidentschap niet bepaald aangenomen of afgeslagen. Voor het overige wordt gemeld, dat de reeds vroeger mis of meer blijkbare verdeeldheid der beide kamers tijdens de behandeling van het adres, op nieuw scheen te zullen openbaren ter zake van de suppressie der kloosters, waaromtrent de proceres verlangden, dat men aan de des betrekkelijke decreten nog geen gevolg gaf, de procradores, integendeel, wilden deze decreten onmiddellijk bekrachtigd zien. — De heer *de Mendizabal* gaf zich thans in het bijzonder de grootste moeite om de noodige soldij voor de troepen gedurende zes maanden bijeen te krijgen, en men meende, dat hij daaromtrent onderhandelingen met londensche en parijsche handelhuizen had geopend.

Eene bijzondere briefwisseling uit Madrid van den 27 meldt, dat de heer *de Mendizabal* er eindelijk in was geslaagd het ministerie voltallig te maken; hij zelf zou het presidentschap van den raad met de portefeuille van financiën behouden; de generaal *Almadovar* zou het departement van oorlog met dat van binnenlandsche zaken ruilen; de heer *Ferrer* had de portefeuille van marine en de generaal *Rodit* die van oorlog aangenomen. De beide overige ministers *de los Heros* en *Becera* behielden hunne portefeuilles. De *Gazette* van Madrid van den 28 houdt intusschen deze benoemingen nog niet; zoodat men deswege naders berigten zal moeten afwachten. In dezelfde correspondentie wordt voorts aangekondigd dat de generaal *Cordova* nu voor goed zijne demissie had gegeven, en verklaard het bevelheerschap niet meer te willen aanvaarden zoolang de heer *de Mendizabal* president van den raad bleef. Eindelijk wordt in dezelfde correspondentie gemeld, dat de heer *de Mendizabal* in Engeland aanzoek om eene nieuwe leening had gedaan; het *Journal des Débats* intusschen wijzigt dit laatste, door te zeggen, dat de spaansche minister slechts van Engeland en misschien ook van Frankrijk den waarborg voor eene leening had verlangd, waarbuiten hij thans onmogelijk langer kon blijven.

De *Gazette* van Madrid maakte een nieuw ontwerp van verkiezingswet openbaar hoofdzakelijk op dezelfde grondslagen berustende als dat welks behandeling voor eenige maanden afgebroken werd door de ontbinding van de kamer der gedeputeerden.

In een ander berigt uit Madrid van den 27, gewaagt men van eene conferentie, welke dien avond bij den heer *Arguelles* had plaats gehad, waarin de heer *de Mendizabal* een zeer donker tafereel van 'slands toestand opgehangen had en zijne aandoening zich meer dan eens in tranen ontlast had, vooral bij de ontvrouwing van de bezwaren, waarmede hij persoonlijk te worstelen had;

men hield het daarvoor, dat deze klagten te gelijk met de pogingen van den heer *Arguelles* den heer *Ferrer* eindelijk hadden overgemaakt om in het ministerie te treden.

— *Carel VI* heeft eene proclamatie aan de drie baskische provincien en aan het koninkrijk van Navarre uitgevaardigd; de godsdienstige gevoelens, de moed en de geheel vaderlijke goedheid, welke de Vorst uitdrukt, zijn zeer geschikt om de geestdrift der inwoners welke zijne zaak reeds zoo zeer toegedaan zijn, op te wekken en te ontsteken.

— Van de grenzen heeft men heden geene nadere berigten die iets stellings behelzen omtrent de operation van de beide partijen, alleen wordt gezegd, dat er onderscheidene afzonderlijke gevechten van weinig belang, hadden plaats gehad. Omtrent het gevecht door den generaal *Bernelle* met 500 man aan verscheiden carlistische bataljons, naar het *Journal de Paris* meldt, geleverd, heeft men van de zijde der carlisten nog geen verslag bekomen.

De Bisschoppen van Spanje hebben zich verzet tegen de aanslagen op den godsdienst en tegen de vernietiging der kloosters en godsdienstige gestichten, doch die reclamatiën zijn ons nog niet geworden, eindelijk in de zitting van de kamer der proceres van den 18 April hebben de Bisschoppen openlijk en krachtdadig hunne stem ten voordeele der religieuse orden verheven.

Mgr. de Bisschop van Cordua is de eerste geweest, die hunne zaak verdedigd heeft; hij heeft zich ten hoogste beklagd over den willekeur, die de vernietiging van achtingswaardige en nuttige gestichten heeft veroorzaakt en bijzonder over de gepleegde onregtvaardigheid jegens de religieusen, wiens begiftigingen (*dots*) bij het decreet geconfisqueerd zijn.

Den 19 heeft de Aartsbisschop van Mexico, Mgr. *de Fonte*, dezelfde verdediging en eene lange redevoering gedaan; de benoemde Bisschop van Almeria, Mgr. *Rennos y Garcia*, heeft zijne klagten met kracht en nadruk ondersteund en zijne levendige en dringende vertoogen hebben de eer gehad in de tribunes te mishagen; bij die drie Bisschoppen hebben zich eenige leeken gevoegd, onder anderen de markies *de San Felice* en de prins van Anglona. Deze heeft de ellende der religieusen, die, van alles ontbloot, uit hunne verblijfplaatsen verjaagd, verplicht zijn geworden om te bedelen, willen zij leven, afgeschetst; de heer *de Mendizabal* heeft vruchteloos beproefd zijne daden te regtvaardigen.

Een onzer dagbladen heeft gezegd dat men in de papieren van Mgr. den Bisschop van Leon het brevet zijner benoeming door don *Carlos* tot het aartsbisdom van Toledo en de bevestiging, welke de Paus daarvan gedaan had, waren gevonden; andere dagbladen hebben dit alles een weinig te voorbarig herhaald; het eerste gedeelte dezer tijding is zeer twijfelachtig, doch het tweede geheel valsch. De Kardinaal *de Inguanzo*, Aartsbisschop van Toledo, is den 30 Januarij jl. eerst overleden en het is onmogelijk, dat don *Carlos*, die sedert dat tijdstip niet dan zeer moeilijk met Italie kan communicatie houden, den tijd gehad heeft om zijne benoeming te doen welgevallen en het is niet waarschijnlijk dat het hof van Rome, wiens voorzigtigheid en wijsheid algemeen bekend is, zich zou gebaast hebben deze benoeming in den tegenwoordig staat van zaken te bevestigen en, vermits de prelaat geen bezit van Toledo zou kunnen nemen, uithoofde don *Carlos* nog zeer verwijderd van dat koninkrijk is.

De *Bon Sens* verhaalt een ander vertelseltje en kondigt aan dat de politie drie en een half millioen franken op hem gesaisisseerd heeft, die voor don *Carlos* bestemd waren. Helaas! waar zou hij aan zulk eene gedachte sommige gekomen zijn? ook het dagblad de *Guienne* verklaart dat deze tijding valsch is en de prelaat niets meer bij zich had dan het noodige geld om zijne reis te kunnen voortzetten.

Eindelijk is Mgr. de Bisschop den 27 met zijn rijtuig uit Bordeaux, vergezeld van zijnen aalmoezenier en een gendarme, die hen tot Straatsburg zal vergezellen, vertrokken. Daar zal hen een paspoort voor Duitschland worden uitgereikt.

Gedurende zijn verblijf te Bordeaux heeft de prelaat menigvuldige bezoeken van Z. Em. den Kardinaal Aartsbisschop en van de geestelijkheid ontvangen.

Een ingezetene van Laval, departement van de Marne, heeft met het omwerken van zijn land, op eenen korten afstand van den roomschen weg van Reims naar Verdun, een vaas gevonden, waarin 616 zilveren gedenkpenningen waren, waarvan 200 van romeinsche consuls, behoorende ten minste aan 150 families; 4 van den grooten *Pompejus*; 11 van *Julius Cesar*; 22 van *Marcus Antonius*; waarvan 6 aan de keerzijde van *Cleopatra*; 3 van *Lucius-Antonius*; een van *Lepidus*; 165 van *Augustus* en 20 van *Tiberius*. Al deze gedenkpenningen zijn zeer goed behouden gebleven.

Eene groote troost is Mgr. den Aartsbisschop van Parijs mogelijk ten deel vallen. Onder het getal der kostbare voorwerpen, die de revolutionaire storm van 29 Julij 1830 vervoerd en uit zijn paleis wijd en zijd verspreid had, bevonden zich al de oorspronkelijke stukken betrekkelijk het overbrengen der overblijfselen van den H. *Vincentius de Paula*; deze maakten een dertigtal bladzijden uit op parkement met eene zorg en pracht geschreven, die duurzame gedenkstukken waardig zijn. Wat hieraan nog meerder prijs moet stellen, en het welk niet meer kon hersteld worden, is de vereeniging eener aanzienlijke hoeveelheid handteekeningen op de processen verbaal, geplaatst door uitstekende mannen in de kerk en den staat en waarvan reeds een groot gedeelte van de aarde verdwenen was; dit alles is ongeschonden in een van de hoofdstad verwijderd bisdom teruggevonden. Een dorpspastoor heeft die heilige overblijfsels der plundering van het aartsbisdom door een wonderlijk toeval bijeen verzameld. Deze stukken waren in handen van een zijner parochianen gevallen die als eenvoudig aanschouwer bij de verwoesting van den 29 Julij tegenwoordig was geweest; ten minste het volkomen behoud en de goede staat dier stukken, welke na verloop van zes jaren bij Mgr. den Aartsbisschop van Parijs zijn teruggekomen, duiden aan, dat dezelve niet in handen van eenen vandaal gevallen zijn.

REDEVOERING, uitgesproken door den Heer Mr. J. L. A. LUYBEN, bij gelegenheid der beraadslagingen over de vijf ontwerpen strekkende tot herziening van de algemeene bepalingen en titel I tot IV van het wetboek van strafvordering.

Volgens de wet, waaronder wij tot hertoe leefden, bepalen zich in het criminele en correctionele de ambtsbemoedigenissen van het openbaar ministerie bij het onderzoek naar en de vervolging van de misdrijven, waarvan de hoven en regtbanken moeten kennis nemen, alsmede bij de zorg voor de uitvoering der op dezelve toegepaste straffen. Diezelfde wet gebiedt den regter van instructie, die voortaan regter-commissaris zal heeten, om, buiten het geval van misdrijf op hoeter daad betraapt, geene instructie of vervolging te beginnen, tenzij hij mededeeling van het proces aan den officier hebbe gedaan. Na den afloop der instructie doet hij wederom mededeeling aan dien ambtenaar van het openbaar ministerie, die alsdan zoodanig requisitoir neemt, als hij volgens de wet oordeelbaar en doelmatig oordeelt. Ik geloof, dat hierdoor de magt van het openbaar ministerie, in het belang der maatschappij, genoegzaam is uitgebreid en zeker in Nederland geene verdere uitbreiding behoeft. Het heeft mij derhalve bevreemd, dat in artikel 5 van het ontwerp no 3 der herziening van het wetboek van strafvordering is vastgehouden, «dat de officier van justitie bij de verhooren kan tegenwoordig zijn, indien de regter-commissaris zulks noodzakelijk acht.» Het heeft mij bevreemd, herhaal ik, dat de regering, na de daarop door de 2de afdeling gemaakte aanmerking, in hare antwoorden die bepaling blijft handhaven, en voor reden daarvan geeft, dat men niet kan deelen in de vrees, dat deze tegenwoordigheid te veel invloed op de instructie zal uitoefenen. De officier, zegt men, is toch, zoo lang hij op de terechtzitting geen eisch tot veroordeeling doet, geene partij in de zaak. Ik durf het wagen, de juistheid van deze stelling te betwijfelen. Hij immers heeft dikwerf de zaak nagezocht en opgespoord. Hij heeft doorgaans den regter-commissaris tot het aangenomen der instructie gerequireerd; en ik weet niet, welke andere benaming of hoedanigheid hem bij zulke ambtsverrigtingen zouden kunnen worden gegeven, dan die van handhaver en verdediger der belangen van de maatschappij, welke tegen den aangeklaagde optreedt, en dus die van partij van den aangeklaagde. Tegen dezen immers is hij, van den eersten stap af, dien hij doet, reeds onledig, om de *vindicta publica* te doen werken? Het is mij alzoo minder betamelijk toegeschenen, dat hij bij de instructie tegenwoordig wezen kan; en dat minder betamelijke ware reeds voldoende, om, bij eene zoo kiesche natie als de onze, tegen deze wet op te komen. Maar die tegenwoordigheid is bovendien volstrekt onnoodig. Trouwens, indien de zaak, na de instructie, den officier niet volledig, niet klaar genoeg voorkomt, kan hij nopens de betwijfelde daadzaken een nieuw onderzoek vorderen, hetgeen de regter-commissaris niet mag weigeren. Die regter is in deze de onzijdige ambtenaar. Deze is koud of behoort althans koud te zijn voor alle bij-omstandigheden. Hij onderzoekt, of de daad is gepleegd. Daartoe maakt hem zijn openbaar karakter van regter, van onzijdigen toepasser der wet, de eenige geschikte ambtenaar. De officier is de wreker der beleedigde maatschappij. Hij bezit derhalve uit den aard zijner betrekkingen, de koolheid des regters niet. Hij mag misdien nimmer tegenover den aangeklaagde staan en persoonlijk ageren, dan wanneer hij in het openbaar tegen denzelfden de toepassing der strafwet vordert. Dan, en ook dan alleen, heeft

de aangeklaagde tegen het openbaar ministerie alle noodige waarborgen voor zijne onschuld, namelijk de openbaarheid der debatten en een rechtsgeleerden verdediger, die de vordering van het openbaar ministerie bestrijdt. Ik wil eene, in mijn oog onbetamelijke en nuttelooze, bepaling, en dus eenen misslag uit de wet ligten, doch beaam geene volmaaktheid in dezelve. Ik weet trouwens te wel, dat men geene volmaaktheid in de menschelijke wetten kan verlangen, ik weet ook dat een man, aan wien men de beoaming van groot genie niet zal weigeren, ofschoon hij voor Nederland, nog niet zeer lang geleden, een geesel was, met recht gezegd heeft: *le mieux possible est l'ennemi du bien.* Dan ik beaam ook dat *mieux possible* in deze wel niet; tusschen *volmaaktheid*, tusschen *mieux possible* en de wegneming van den onderhavigen misslag, bestaat een hemelsbreed verschil; en ik wilde denzelven alleen hebben weggenomen, omdat zulks in het belang van de vervolgd wordende onschuld noodzakelijk is en het onderhavige wets-ontwerp aldan voor mij sannemelijk zoude worden.

Het is verder wijselijk gezien, dat in criminele processen, deraadshoor, die met de instructie is belast geweest, nimmer over de zaak zal mogen kennis nemen: die raadshoor nochtans is, uit aanmerking van zijn regterlijk karakter, een geheel onzijdig persoon; en echter vreesde de wet voor den sersten indruk, welchen de instructie op denzelven kan hebben achtergelaten. Zoo wel als bij de principale kennisneming der zaak, moet zulken indruk ook bij de voorloopige instructie worden vermeden; en daar toch zal dezelve vooral te vreesen zijn, indien de officier, er bij kan worden toegelaten; dan toch kan men niet zeggen, dat des regter-commissaris handelingen meer volkomen vrij zijn. En welk bezwaar levert die tegenwoordigheid niet op voor den aangeklaagde? Deze staat alleen tegenover hem, die zijne aanklagte doorzet, en door alle middelen regtens vervolgt, hij staat alleen op van alle hulp ontbloot, tegenover de wrekende maatschappij, bijgestaan door eenen kundigen verdediger. De regter-commissaris zal, buiten de tegenwoordigheid van den officier, wel alles kunnen aanwenden, om de diepste geheimen van des aangeklaagdens gedrag te doorgronden, daartoe toch moech men iemand, aan wien de belangrijke betrekkingen van regter-commissaris worden aanvertrouwd, wel in staat kennen. Zoo handelende, is alles billijk, is alles regtvaardig; de maatschappij moet het recht hebben, om de haar aangedane belediging te wreken, maar dat de toestand van een aangeklaagde verzwaaard zoude worden door de tegenwoordigheid van den officier, dit kan ik niet billijk noch regtvaardig noemen. Het doet mij leed dat deze, in mijn oog wettelijke, bepaling in de wet is gebleven, omdat ik dezelve daarom alleen zal moeten afstemmen.

Ik moet overigens nog deze vragen doen: Zoude de onzijdigheid van den officier, in geval van aanklagte van een staatkundig misdrijf, ook zoo boyen, alle kritiek verheven zijn, als men oordeelt dat dezelve bij gewone misdrijven waken kan? Zoude dan de tegenwoordigheid des officiers vooral niet van den naderligsten invloed voor de onschuld kunnen zijn? Zoude, indien de regering iemand van een staatkundig misdrijf verdacht hield, en deswege deed vervolgen, die tegenwoordigheid gegoen invloed op de onzijdigheid van den regter-commissaris kunnen uitoefenen? en zijn er, ten slotte, wel gevallen, waarin alle vreemde invloed, waarin al wat de onzijdigheid kan aanranden, met meerdere zorg moet worden verwijderd en vermeden, dan die van het onderzoek van politieke misdrijven? ik beveel die vragen en de voorafgaande beschouwingen van de overwegingen van U, Ed. Mogenden, aan; voor mij zijn dezelve zoo gewichtig, dat ik, op grond van het daarop passende antwoord, tegen het ontwerp no. 3 stemmen zal.

Op heden overleed alhier onze waarde Oom **WILHELM VAN LAARHOVEN**, na 100 jaren te zijn van de laatste HH. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, in den ouderdom van 80 jaren.

M. VAN LAARHOVEN.
A. VAN LAARHOVEN.

RESNOU,
den 7 Mei 1836.

BEKENDMAKINGEN.

UIT DE HAND TE ROOP

Een RIJKANRETJE, zijnde de Banken op VEE-REKEN, geschikt voor Vier Personen, als ook een wel ingerigte, sedert weinige jaren nieuw gebouwde PAK- en VOLKSSCHUIT, groot 29 Ton. Nadere Informatie te bekomen bij de Uitgevers dezes.

J. N. COOLEN, Vendameester te 's Bosch, zal ten overstaan van den Heer Mr. **C. J. A. VAN RIJCKE FORSELE**, als definitieve Syndic in de Faillite van **F. T. PENNING**, gewezen Looijer te 's Bosch, op Dinsdag den 10 Mei 1836 en volgende dagen, des Namiddags ten 2 ure ten huize van **F. T. PENNING** Verkoopen:
Eene groote Partij **ZOLLEDER**, bestaande in **SMORT, WILT** en **TWIFFELAARS**.
Eene groote Partij **OVERLEDER, GRAAUWE ZUIGERS, ZWARTE** en **GRAAUW NUCHTERE KALFSVELLEN**.
Eene partij **ZWARTE HELFTEN**, en eene partij **NATLEDER**. Verders alle soorten van **LOOIJERS GEREEDSCHAPPEN**, alle welke Goederen daags te voren, van des morgens 10 tot 12, en van des namiddags 2 tot 4 uren, te sien zijn.

BOURICIUS,

ALGEMEENE POSTWAGEN DIENSTEN.

De Hoofd-Administratie maakt bekend, dat met den 15 dezer het vretrok uit **BREDA** naar **GORINCHEM, UTRECHT** en **AMSTERDAM** plaats zal hebben des morgens ten 6 ure, in plaats van ten 4 ure, om aan te komen te **UTRECHT** voor 1 ure, te **AMSTERDAM** voor 5 ure, zoodat de Reizigers naar alle Provinciën des Rijks **ZONDER TE UTRECHT TE TOEVEN** zullen doorgaan.
Dat de Beurswaggen van **UTRECHT** naar **AMSTERDAM** ten 11 ure, in plaats van 11 1/4 ure, dien onverminderd blijft bestaan.
Arnhem, den 7 Mei 1836.

De Onderhoofd- en
Hoofd-Administrateur
BOURICIUS.

MARKTBERIGTEN

AMSTERDAM, den 6 Mei.

Tarwe, prjshoudend, 126 pond honte Poolische / 208; 124 pond Gröninger / 156; 124 pond blaauwe Vriessche / 144
Rogge, als voren, 119, 130 pond N. Overjssel / 132, 152; 119 pond O. Pruische / 155.
Gerst, prjshoudend, 104 pond N. Vriessche Winter / 116; 111 pond O. Holstein / 115.
Barer, weinig handef, 72 pond O. Voer / 58.
Boekweil, niet in omgegaan.
Koolaad, prjshoudend, 9 Vat van heden tot primo October in Koopers keuse te worden 75 p. v. te worden 74 p. v. 11.
Lijnraad, in een doos, 114 pond Bonaf / 335; 112, 115 pond Mswel / 280; 108 pond Kouragaberger / 260.
Hennepaad, / 190 a 230

SCHIEDAM, den 6 Mei.

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust, / 19 (0) zonder de belas
Amst. Proef het " " " " - 21,75 f iing.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

Te Londen waren den 6: 3 pCt. gecous. 91/8; Ned. Werk S. 27/8 pCt. 57 a 74; dito 5 pCt. 1015/8 a 7/8; Spaanje Ardoin 45 1/2 a 7/8.
De Paris waren den 5 Mei: 5 pCt. 107,80; 3 pCt. 81,95; Sp. Ardoin 45 1/4; Uitgest. 16 1/2; Passieve 14 1/2.
Te Antwerpen waren den 7: Belg. 02; O. Metall. 103 1/2; Sp. Ardoin 47, 46 1/2; Pass. 14 1/2; Differed. 16 1/2; Na rent 95; B. Tavolière 64 1/2; Sch. 64 1/2; Roin L. 102 1/2; Id. te Antw. 101 1/2; Bras. 86 1/2 - Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam 7/8 pCt. kort ziet.

BEURS te AMSTERDAM.

Vrijdag, den 6 Mei.

Werk. schuld 27/8 pCt. 57 1/8; 7/8; Dito 5 pCt. 102 1/2; 3/4; Kansbilj. / 24 1/2; Amort. Synd. 47/8 pCt. 98 7/8; 74; Dito 37/8 pCt. 82 7/8; 5/8; Handelsm. 144 1/2; 45; Ardoins 85 p. 47 1/2; 7/8; 17/8; Dito Onbep. st. 47 1/4; 3/8; Passieve 14 1/2; Differred 23 1/2; Metall. 100 1/2; Bras. 87 1/2; Goldm. 24 1/2.

Zaterdag, den 7 Mei.

Werk. sch. 27/8 pCt. 57 1/4; 3/8; Dito 5 pCt. 102 1/2; 7/8; Kansbilj. / 25 1/2; 1/2; Amort. Synd. 47/8 pCt. 98 7/8; 7/8; dito 37/8 pCt. 82 1/2; Handelsm. 145 1/8; 7/8; Ardoins 85 p. 47 1/2; 7/8; 17/8; dito onbep. st. 47; Passieve 14 1/2; 7/8; Metall. 100 1/2; Peruan 19 7/8.

Effecten Societij, Zondag 8 Mei.

Integr. 27/8 pCt. 57 1/8; 5/8; 3/8; 5/8; Kansbilj. / 25 1/2; 5/8; Ard. 85 p. 47 1/2; 3/8; 5/8.

Tot bovengemelde prijzen zijn zoowel in integralen als in kansbilletten verscheiden posten omgezet. Van eerstgenoemden vertoonden zich, zoo het scheren voor engelsche rekening, eenige verkoopers. De handel in Ardoins was gering; aanvankelijk ward iets tot den sluitingskoers van gisteren verhandeld, later, na het aankomen der engelsche brieven, waren dezelve tot iets verminderde prijzen verkrygbaar.